

REFERAT FRA DET 4. KONSULTASJONSMØTET 29. oktober 2010

Saksnr.: 10/104

Tilstede: *Fra staten:*

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (KRD), statssekretær Gina Lund (AD), statssekretær Tone Toften (HOD) gikk kl. 1400, statssekretær Lisbet Rugtvedt (KD), statssekretær Hilde Singsaas (FIN) kom kl. 1330, politisk rådgiver Sigrid Brattabø Handegard (SD) politisk rådgiver Line Gaare Paulsen (BLD).

Fra KS:

Leder Halvdan Skard, Bjørg Tysdal Moe, Oddleif Olavsén, Harald Danielsen, Gunn Berit Gjerde, Endre Skjervø, Sigrun Vångeng (adm.), Helge Eide (adm), Per Richard Johansen (adm.)

Dato: 29. oktober kl. 13.00-15.00

Møteleder: Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken (KRD)

Referent: Jørgen Johnsen og Inga Gjerdalen (KRD)

1. Konsultasjonsmøtet

Statssekretær Dag-Henrik Sandbakken ønsket velkommen til møtet der kommuneopplegget i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011 var hovedtema.

Innkallingen ble godkjent.

2. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2011 (ble behandlet som siste punkt i møtet)

Halvdan Skard viste til uttalelsen fra KS' landsstyre vedlagt "Fellesdokumentet 2010".

Singsaas sa hun hadde merket seg at landsstyret i KS har vist forståelse for behovet for en strammere finanspolitikk.

Singsaas pekte på at anslagene i nasjonalbudsjettene gjøres etter beste skjønn, men at Finansdepartementet i likhet med de fleste prognosemakere nå i ettertid kan slå fast at en i

noen grad undervurderte styrken i veksten i årene forut for finanskrisen. Oppgangskonjunkturen førte til høyere kostnadsvekst, men også til sterkere skattevekst enn forventet. Den reelle veksten i kommunesektorens samlede og frie inntekter har blitt høyere enn det var lagt opp til i budsjettene i fire av de fem siste årene.

Sandbakken påpekte at kommunesektoren i sin budsjettering og planlegging alltid bør ta utgangspunkt i nivået for kommunesektorens inntekter anslått i revidert nasjonalbudsjett.

Per Richard Johansen viste til at KS er enig i at lønnsoppgjøret er kommunesektorens eget ansvar, men at staten ofte har forhandlet fram et dyrere lønnsoppgjør enn forventet, noe som i realiteten innebærer at kommunene har måttet følge etter. Han understreket også at økt arbeidsinnvandring hadde som motstykke at også demografikostnadene ble høyere enn lagt til grunn i budsjettoppleggene.

3. Kommunesektorens oppgaver og tjenester

Arbeidsdepartementet

Innlemming av midler til kvalifiseringsprogrammet

Statssekretær Lund bemerket at midler til kvalifiseringsprogrammet fra 2011 er foreslått innlemmet i rammetilskuddet, og at AD er fornøyd med at også individstønadene er foreslått lagt inn i rammen. Lund sa at AD fortsatt vil følge med på utviklingen i programmet.

Handlingsplan mot fattigdom

Lund slo fast at AD i lys av handlingsplanen mot fattigdom er opptatt av å sikre et godt samarbeid mellom NAV og utdanningsmyndighetene.

Samarbeid om NAV-kontor

Lund viste til arbeidet i ekspertgruppen som har sett på arbeidsdelingen og samhandlingen mellom NAV-kontor og forvaltningsenhetene. Lund sa videre at AD har notert seg at KS er kritiske til en lovfesting av et toledersystem i NAV. Lund sa også at hun er glad for at KS har takket ja til videre dialog og samarbeid om organisering av NAV-kontorene og andre tema i NAV. AD vil komme tilbake til KS om videre prosess.

Bjørge Tysdal Moe svarte at KS mener NAV har viktigere utfordringer enn lederstrukturen. Det er kun 17 kommuner som har dobbelt ledelse og denne problemstillingen bør drøftes i evalueringen av NAV. KS er enig i at det er viktig å jobbe sammen framover og i dialog med AD.

Barne-, likestillings- og likestillingsdepartementet

Barnevern – styrking av kommunalt barnevern

Line Gaare Paulsen sa at det er positivt at kommunene har satset på barnevern, men at det er behov for flere ansatte. Derfor har regjeringen foreslått øremerking av midler til barnevern i 2011. BLD mener det er lagt opp til en byråkratisk øremerking av midler.

Endre Skjervø viste til at det er et stort engasjement om barnevernet i kommunene. Han understreket at KS mener at øremerking er uhensiktsmessig, men registrer at satsingen likevel skjer i form av øremerking. Kommunene opplever den foreslåtte øremerkede ordningen som unødvendig komplisert og byråkratisk. Skjervø viste til at det er flere måter å satse på barnevern enn ved å opprette merkantile/saksbehandlerstillinger. Det er også viktig med

forebyggende tiltak, for eksempel tiltak i barnehager. Han viste også til at slik staten har lagt opp rapporteringen på innsatsen i inneværende år, er det ikke anledning for kommunene å rapportere på tiltak eller stillinger i forebyggende barnevern på andre sektorer, og at det derfor kan ha skjedd en underrapportering for 2010.

Halvdan Skard påpekte at den øremerkede satsingen utgjør små beløp av kommunesektorens totale bevilgning til barnevernet og at 8 mill. kroner – av de 240 mill. kronene i øremerkede midler – skal gå til saksbehandling hos fylkesmannen. BLD har videre signalisert at planer for satsing på barnevernet, også utover 2011, skal ligge til grunn for tildelingsprosedyren. Skard ba derfor BLD vurdere om det er mulig å utsette fristen den 31. desember for å kunne søke på midler fra fylkesmannen, slik at de kommunene som ikke har tilstrekkelige planer gis rimelig tid til å utarbeide disse.

Gaare Paulsen svarte at BLD vil komme tilbake til søknadsfristen for midler.

Innføring av standardkontrakter

Skard viste til at det per i dag er bedre ordninger for statlige fosterhjem enn for kommunale fosterhjem, selv om de ofte utfører like oppdrag. Kommunene “tvinges” derfor til å bruke de frie inntektene på høyere godtgjøring til fosterhjem enn det den generelle pris-/kostnadsveksten tilsier.

Integreringstilskudd – satser

Gunn Berit Gjerde viste til beregningsutvalgets kartlegging av kommunenes utgifter. Regjeringens forslag for 2011 innebærer et tilskudd som er ca. 45 000 kroner lavere enn hva beregningsutvalgets beregninger tilsier. Gjerde sa at det er viktig at tallene fra beregningsutvalget tas på alvor.

Statssekretær Sandbakken sa at staten har notert seg innspillet fra KS.

Helse- og omsorgsdepartementet

Samhandlingsreformen og norsk helsenett

Toften viste til at tre dokumenter om samhandlingsreformen er sendt på høring, og konstaterte at samhandlingsreformen herunder kommunal medfinansiering av pasienter i spesialisthelsetjenesten og kommunal fullfinansiering av utskrivningsklare pasienter, meldes opp som kostnadsberegningssak.

Skard repliserte at KS i tillegg bl.a. ønsker at verdighetsgarantien vurderes kostnadsberegnet. KS vil komme tilbake til dette. KS ba videre HOD vurdere om høringsfristen bør forlenges ut januar slik at kommunestyrene har mulighet til å behandle høringene på Samhandlingsreformen i januar og ikke allerede i budsjettmøtene før jul.

Skard viste også til at systemene for elektronisk kommunikasjon er til hinder for samhandling.

Toften noterte seg innspillene for videre oppfølging.

Full sykehjemsdekning

Bjørge Tysdal Moe påpekte at TV2 undersøkelsen om såkalte ventelister for sykehjems plass også omfatter søknader om korttidsopphold på sykehjem. Hun viste videre til at kommunene tilrettelegger sin aktivitet i pleie og omsorg ut fra omsorgstrappen, noe som også innebærer

åpen omsorg. Bevisst begrepsbruk og begrepsavklaringer er viktig. KS mener at ordningen for bygging av sykehjems- og omsorgsplasser ikke er god nok per i dag.

Toften støttet KS i forståelsen av hvem TV2 hadde registrert som ventelistepasienter. Hun sa i tillegg at hun er glad for at KS har fokus på helheten i omsorgstjenesten. Det er viktig at kommunene investerer både i hjemmetjenesten og i tjenester i institusjon. Hun sa seg videre enig i at partene må være bevisst på begrepsbruken framover. Staten og KS må sammen følge søknadsinngangen på investeringstilskuddet nøye.

Kommunal- og regionaldepartementet

Ressurskrevende tjenester:

Statssekretær Sandbakken viste til at toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester videreføres i 2011 i hovedsak som for 2010.

Skjervø sa at det er uheldig at ordningen ikke omfatter de over 67 år.

Statssekretær Sandbakken svarte at staten er godt kjent med synspunktene om de over 67 år, og at staten noterer seg signalene fra KS.

Stortingsmelding om forholdet stat-kommune

Sandbakken viste til at KR D tar sikte på å legge fram en melding til Stortinget om forholdet staten og kommunene våren 2011. Sandbakken takket for innspill fra KS til meldingen.

Kunnskapsdepartementet

Barnehager – pedagogdekning

Gunn Berit Gjerde sa at kommunene har gjort en stor jobb med innføringen av full barnehagedekning, og at kommunene jobber for å ha nok pedagoger i barnehagene. Gjerde påpekte at KS mener reformen ikke er fullfinansiert. Gjerde sa videre at en utfordring for kommunene er at stadig flere pedagoger i barnehagene søker seg over til skolen, også pga. lønnsforskjeller. Staten og KS må se på løsninger sammen som kan bidra til å holde pedagogene i barnehagesektoren.

Rugtvedt svarte at KD har sett på hvordan pedagognormen i barnehager skal fortolkes etter en henvendelse fra fylkesmannen i Buskerud, og at departementet vil klargjøre dette i en ny veileder. Det vil nok ta noe tid å utarbeide veilederen. KD erkjenner at veiledningen har vært mangelfull, men at det likevel er nødvendig å rette opp dette, slik at man heretter tolker forskriften rett. Rugtvedt sa at det er ryddig hvis skoleeiere søker dispensasjon der man ikke har organisert seg etter normen.

Rugtvedt sa at KD mener det er viktig og nødvendig å utdanne og videreutdanne flere pedagoger. Hun understreket også at det ikke lenger er like lett for barnehagepedagoger å få jobb i skolen fordi man nå må ha en tilleggstudannelse.

Gjennomføring i videregående skole (NY GIV):

Oddleif Olavsén sa at det ikke bare er viktig å se på overgangen til og utdanningsløpet i videregående skole, men at det er viktig å se hele skoleløpet i sammenheng. Han understreket

at det er viktig å se på hvordan man kan bidra til økt fullføring, og at en teori om frafall er at yrkesfag er for teorientert.

Halvdan Skard uttrykte bekymring for at regjeringen har orientert seg for mye mot fylkeskommunene i arbeidet med gjennomføring. Han påpekte at også kommunene har en viktig rolle i dette.

Lisbet Rugtvedt svarte at prosjektene i NY GIV forutsetter samarbeid mellom fylkeskommuner og kommuner, og at bevilgningen for 2011 bl.a. vil bli innrettet mot overgangen mellom 10. klasse og videregående skole. Rugtvedt sa videre at undersøkelser viser at det ikke nødvendigvis er for mye teori som er problemet, men at dette også handler om arbeidsmåter. Hun sa også at det snart kommer nye tall om fullføring av videregående skole etter kvalitetsreformen og at NIFU-Step også jobber med dette.

Gunn Berit Gjerde sa at bevilgningen til fagskoler for noen fylker viser seg å være lavere i 2011 enn i 2010, når bevilgningen korrigeres for pris og lønnsvekst. Det er et problem at bevilgningen baserer seg på tall fra 2009. Gjerde sa at hvis staten ønsker fagskoler, så må det gjøres noe med finansieringen.

Skard supplerte med at KS ønsker en gjennomgang av fagskoleordningen etter forvaltningsreformen.

Rugtvedt svarte at fagskoler ligger under Tora Aasland sitt ansvarsområde, men at hun er enig i at dette må løftes. Hun viste også til at bevilgningene til fagskole ble økt med om lag 30 mill. kroner i statsbudsjettet for 2010, og at denne veksten er videreført i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2011. Fordelingen mellom fylkene er basert på siste tilgjengelige studenttall.

Landslinjer

Rugtvedt sa at regjeringen signaliserer behov for en annen måte å finansiere ordningen på, det ligger ingen ytterligere satsing på landslinjene i arbeidet som KD har varslet.

Halvdan Skard påpekte at saken først vil få ev. budsjetteffekt i 2012, og at KS burde vært konsultert før saken ble omtalt i budsjettforslaget for 2011. Skard viste også til at fylkeskommunenes blir enige om dimensjoneringen av landslinjer i dag og gjør avtaler om gjesteelevsoppgjør. Dette systemet er etter kommunesektorens mening fornuftig og KS kan ikke se et behov for økt statlig styring på dette området.

Rugtvedt svarte at regjeringen ikke har konkludert i saken, og at man legger opp til en nærmere drøfting med KS.

Finansdepartementet

Eiendomsskatt mv.

Singsaas viste til at forslaget om å avvike ordningen med portoutgiftsrefusjon fra kommunene til staten ble varslet på et tidligere konsultasjonsmøte.

Videre viste hun til at de foreslåtte endringene i eiendomsskattereglene på næringseiendom vil gi kommunene økt fleksibilitet og økte inntektsmuligheter.

I tillegg orienterte hun kort om forespørselen fra Landssammenslutninga for Vasskraftkommuner om å oppheve de såkalte minimums- og maksimumsreglene i eiendomsskatten for kraftverk. Departementet legger opp til en bred høring om dette spørsmålet, der ulike parter vil bli trukket inn.

KS hadde ikke merknader.

Samferdselsdepartementet

Sigrud Brattabø Handegard sa at SD er opptatt av dialog med fylkeskommunene og kommunene i samferdselsspørsmål og viste til at fylkeskommunene i forbindelse med forvaltningsreformen har fått økt veiansvar. Handegard viste til arbeidet med nasjonale føringer, og at en arbeidsgruppe, med representanter fra kommuner, fylkeskommuner og KS, snart skal slutføre en rapport. Denne vil bli sendt på høring.

Handegard viste vidare til satsingen på rassikring, og at hun har inntrykk av at fylkeskommunene var fornøyd med midlene som ble overført til fylkeskommunene i forbindelse med reformen.

Oddleif Olavsén viste til de nye veiene ikke har en standard som oppfyller kravene til Statens vegvesen, og at dette vedlikeholdet kommer i tillegg til vedlikehold av de veiene fylkeskommunene hadde før reformen.

Endre Skjervø ba om at staten ser på innretningen av rassikringsmidlene. Noen fylkeskommuner har utfordringer knyttet til at selve vegkroppen raser ut pga. kvikkleire og lignende, ikke bare ras fra fjellvegger.

Gjerde viste også til at veksten i entreprenørkostnader også i kollektivtransporten, er en utfordring for både staten og kommunesektoren. I tillegg har utskifting til nye ferjer gitt et behov for å oppgradere kommunale ferjekaier. Dette er det ikke bevilget midler til.

Tysdal Moe viste også til at mange kommuner har utarbeidet klima og miljøplaner og at et godt kollektivtilbud er viktig for å lykkes i dette arbeidet.

Brattabø Handegard sa at SD tar med seg innspillene fra KS i det vidare arbeidet. Hun viste til at ev. endringer i bevilgningene til fylkeskommunene må vurderes i forbindelse med de årlige budsjettene.

Miljøverndepartementet

Nasjonalt park-/verneområdestyrer:

Gunn Berit Gjerde sa at når oppgaver blir gitt til kommunen, så må man av respekt for lokaldemokratiet gi kommunene finansieringsansvar og reell myndighet, hvis ikke blir det en skinnmodell. Det er vanskelig for styrene å planlegge langsiktig når de ikke forvalter midlene.

Sandbakken svarte at innspillet vil bli formidlet til Miljøverndepartementet som dessverre ikke kunne være stede.

4. Bilaterale avtaler fra 2011

Partene var enige om at:

- Avtale om veiledning av nyutdanna pedagoger tas inn under ordningen.

Følgende avtaler videreføres:

- Avtale om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene
- Nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet

Følgende avtaler reforhandles:

- Samarbeidsavtale om boligsosialt arbeid
- Avtale om bosetting av flyktninger i kommunene

I tillegg skal følgende saker senest være avklart til det 2. konsultasjonsmøtet i 2011:

- KD og KS arbeider videre med sikte på å inngå en ny kvalitetsavtale på kunnskapsområdet.
- BLD og KS arbeider videre med sikte på å inngå en ny avtale på barnevernområdet.
- Det skal vurderes om samarbeidsavtale om styrket samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og utdanningsmyndighetene i kommuner og fylkeskommuner skal reforhandles.

5. Kostnadsberegningssaker

Det ble ikke knyttet særskilte kommentarer til rapporteringen på kostnadsberegningssaker. Oppmelding av samhandlingsreformen ble kommentert under behandlingen av kapittel 3.

Møtet ble hevet kl. 14.50